

კონტრასიგნაციის მემანიჰმი (ქართული სინამდვილის მოკლე ანალიზი)

I. შესავალი

კონტრასიგნაციის ინსტიტუტი ქართული საკანონმდებლო სივრცისთვის ნოვაციას წარმოადგენს, რამდენადაც მას 2010 წლის საკონსტიტუციო ცვლილებების ამოქმედებამდე არცერთი ქართული საკანონმდებლო აქტი არ იცნობდა. 2010 წლის 15 ოქტომბერს საქართველოს პარლამენტმა მიიღო „საქართველოს კონსტიტუციაში ცვლილებებისა და დამატებების შეტანის შესახებ“ კონსტიტუციური კანონი¹, რომლის ნაწილიც მხოლოდ 2013 წლის 17 ნოემბრიდან² ამოქმედდა. საქართველოს კონსტიტუციის 73¹-ე მუხლით განსაზღვრული კონტრასიგნაციის ინსტიტუტი სწორედ აღნიშნული კატეგორიის ნორმების ნაწილს წარმოადგენდა და შესაბამისად, მისი ამოქმედებაც ხსენებულ გარემოებას დაუკავშირდა.

უნდა ითქვას, რომ ჯერ კიდევ ზემოაღნიშნულ ცვლილებებამდე სხვადასხვა დროსა და ვითარებაში იყო მსჯელობა კონტრასიგნაციის მექანიზმის ქართულ სამართლებრივ სინამდვილეში იმპლემენტირებაზე, თუმცა სხვადასხვა მიზეზთა გამო, ეს საუბარი საუბრად დარჩა. ჯერ კიდევ 1921 წლის საქართველოს კონსტიტუციის პროექტზე მუშაობის დროს, ეროვნულ დემოკრატები მხარს უჭერდნენ, ერთი მხრივ, პრეზიდენტის ინსტიტუტის შემოღებას და მეორე მხრივ, პრეზიდენტის მხრიდან ძალაუფლების უზურპირების საფრთხის თავიდან აცილების მიზნით მინისტრთა კაბინეტის არსებობასა და შესაბამისი დარგის მინისტრის მხრი-

* საქართველოს პარლამენტის წარმომადგენელი საქართველოს საკონსტიტუციო სასამართლოში, ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ასისტენტი-პროფესორი.

¹ „საქართველოს კონსტიტუციაში ცვლილებებისა და დამატებების შეტანის შესახებ“ საქართველოს 2010 წლის 15 ოქტომბრის კონსტიტუციური კანონი, №3710-III.

² მორიგი საპრეზიდენტო არჩევნების შედეგად არჩეული პრეზიდენტის მიერ ფიცის დადების მომენტიდან.

დან პრეზიდენტის აქტებზე ხელმოწერას³. თუმცა, როგორც მოგეხსენებათ, საქართველოს პირველი რესპუბლიკის კონსტიტუცია არც პრეზიდენტის და არც მის აქტებზე კონტრასიგნაციის მექანიზმს არ იცნობდა.

კონტრასიგნაციის მექანიზმს არ იცნობდა, ასევე, არც 1992 წლის 11 ოტრომბრის კანონი „სახელმწიფო ხელისუფლების შესახებ“ (ე.წ. „მცირე კონსტიტუცია“). 1995 წლის კონსტიტუციის ტექსტმაც არ გაითვალისწინა კონტრასიგნაციის ინსტიტუტი⁴, სანამ 2010 წლის საკონსტიტუციო ცვლილებების შესაბამისი ნაწილი არ ამოქმედდა.

წინამდებარე პუბლიკაციაში არ შევეხებით თავად ამ ინსტიტუტის არსს, დანიშნულებას, ისტორიულ ექსკურს (მხოლოდ მცირედით განვიხილავ საქართველოში მექანიზმის იმპლემენტაციის ისტორიას), შევეცდებით მოხსენების ფორმატიდან გამომდინარე, მაქსიმალურად ლაკონურად მიმოვიხილოთ კონსტიტუციასა და კანონმდებლობაში გაწერილი პროცედურები და არსებული ხარვეზები.

II. კონტრასიგნაციის მექანიზმი – პროცედურა

საქართველოს კონსტიტუციის 73¹-ე მუხლი განსაზღვრავს კონსტრასიგნირებად და კონტრასიგნაციისგან გათავისუფლებულ აქტებს. ასევე, ადგენს კონტრასიგნაციის შედეგებს, თუმცა, მსგავსად საზღვარგარეთის სახელმწიფოებში დამკვიდრებული პრაქტიკისა, საქართველოს კონსტიტუციაც არ გაწერს კონკრეტულ მექანიზმებსა თუ პროცედურებს. მოცემული საკითხები გაწერილია „მთავრობის სტრუქტურის, უფლებამოსილებებისა

³ დაწვრილებით იხ., მაცაბერიძე მ., პრეზიდენტის ინსტიტუტის საკითხი საქართველოს დემოკრატიულ რესპუბლიკაში (1918-1921), თბილისი, 2011; გვაზავა გ., პრეზიდენტი რესპუბლიკისა, გაზეთი „საქართველო“, 1920 წ. 29 დეკემბერი; ქანთარია ბ., კონსტიტუციონალიზმის ფუნდამენტური პრინციპები და მმართველობის ფორმის სამართლებრივი ბუნება პირველ ქართულ კონსტიტუციაში, თბილისი, 2013.

⁴ ამ შემთხვევაშიც უნდა ითქვას, რომ კონსტიტუციის ტექსტზე მუშაობისას კონტრასიგნაციის მექანიზმის იმპლემენტაციის შესაძლებლობასთან დაკავშირებით გამოითქვა მოსაზრებები, თუმცა შემდგომ საბოლოოდ 1995 წლის 24 აგვისტოს მიღებულ იქნა მმართველობის საპრეზიდენტო ე.წ. ამერიკული მოდელი, რომლისთვისაც უცხოა კონტრასიგნაციის ინსტიტუტი. დაწვრილებით იხ., გაული ვ., კონსტიტუციის შემუშავება და მიღება საქართველოში (გერმანული გამოცემის ქართული თარგმანი), თბილისი 2002, 184.

და საქმიანობის წესის შესახებ“ საქართველოს კანონში, კერძოდ კი მოცემული კანონის მე-3 თავში, რომელიც ეთმობა მთავრობის ურთიერთობას პარლამენტსა და პრეზიდენტთან.

კანონში საკმაოდ დეტალურადაა განსაზღვრული კონტრასიგნაციის განხორციელების პროცედურა. საქართველოს პრეზიდენტის სამართლებრივი აქტი, რომელიც კონსტიტუციის თანახმად საჭიროებს კონტრასიგნაციას, პრეზიდენტის მიერ ხელმოწერიდან არაუგვიანეს მეორე დღისა გადაეცემა პრემიერ-მინისტრს კონტრასიგნაციისათვის, რომელსაც, თავის მხრივ, 10 დღის ვადაში გააქვს საკითხი მთავრობის სხდომაზე განსახილველად. მოგეხსენებათ საქართველოს კონსტიტუციის 73¹-ე მუხლის მე-5 პუნქტის თანახმად, კონტრასიგნაციას ახორციელებს პრემიერ-მინისტრი, ხოლო ასეთ აქტზე პასუხისმგებლობა მთავრობას ეკისრება. „მთავრობის სტრუქტურის, უფლებამოსილებებისა და საქმიანობის წესის შესახებ“ საქართველოს კანონის თანახმად, პრემიერ-მინისტრი კონტრასიგნაციამდე ვალდებულია საკითხი განსახილველად გაიტანოს მთავრობის სხდომაზე. მთავრობის მიერ პრეზიდენტის სამართლებრივი აქტის მოწონების შემთხვევაში, პრემიერ-მინისტრი უფლებამოსილია მოაწეროს ხელი აქტს, რითაც კონტრასიგნაციის პროცედურა დასრულებულად ითვლება.

იმ შემთხვევაში, თუ მთავრობა არ მოიწონებს პრეზიდენტის სამართლებრივ აქტს, იგი ამზადებს მოტივირებულ შენიშვნებს და პრემიერ-მინისტრი გადასცემს მას პრეზიდენტს. თავის მხრივ, პრეზიდენტი უფლებამოსილია ცვლილება შეიტანოს მისსავე სამართლებრივ აქტში და ამ სახით ხელახლა გადაუგზავნოს პრემიერ-მინისტრს კონტრასიგნაციისათვის. თუ მთავრობამ ამ შემთხვევაშიც არ მოიწონა პრეზიდენტის სამართლებრივი აქტი, მაშინ დაუშვებელია 6 თვის განმავლობაში იმავე შინაარსის სამართლებრივი აქტის წარდგენა კონტრასიგნაციისათვის.

აქვე უნდა აღინიშნოს, რომ „მთავრობის სტრუქტურის, უფლებამოსილებებისა და საქმიანობის წესის შესახებ“ საქართველოს კანონი ითვალისწინებს კონტრასიგნაციის პროცედურის დაჩქარებულ წესს. აღნიშნული დაჩქარებული წესით კონტრასიგნაციის პროცედურა შეიძლება განხორციელდეს პრეზიდენტის მოთხოვნით ან კანონით პირდაპირ გათვალისწინებულ შემთხვევაში.

პირველ შემთხვევაში, თუ პრემიერ-მინისტრი პრეზიდენტის მიმართვას საკმარისად დასაბუთებულად მიიჩნევს, მას 3 დღის ვადაში გააქვს საკითხი

მთავრობის სხდომაზე განსახილველად⁵. ასევე უნდა აღინიშნოს, რომ შემდგომი პროცედურული ვადებიც, შეიძლება ითქვას, პრაქტიკულად 1/3-ით არის შეკვეცილი.

გარდა ზემოაღნიშნული შემთხვევისა, კანონი პირდაპირ განსაზღვრავს შემთხვევებს, როდესაც კონტრასიგნაციის პროცედურა სავალდებულო წესით განიხილება კიდევ უფრო დაჩქარებული წესით. ასეთი ვითარება დგება, მაშინ როდესაც საკითხი უკავშირდება საგანგებო მდგომარეობის როგორც გამოცხადებას, ასევე ამგვარი მდგომარეობის დროს გამოცემული პრეზიდენტის სამართლებრივი აქტების კონტრასიგნაციას. ამ შემთხვევაში საკითხი პრემიერ-მინისტრს მთავრობის სხდომაზე გააქვს 24 საათის განმავლობაში და შემდგომი პროცედურული ვადებიც კიდევ უფრო დაჩქარებულია.

III. არაკონტრასიგნებადი აქტები

საქართველოს კონსტიტუციის 73¹-ე მუხლის მე-2–მე-4 პუნქტებით დადგენილია შემთხვევები, როდესაც პრეზიდენტის სამართლებრივი აქტები კონტრასიგნაციას არ საჭიროებს. კონტრასიგნაციის საჭიროებისგან გათავისუფლებული აქტები პრეზიდენტის საკონსტიტუციო სტატუსს და მისთვის მინიჭებულ უფლებამოსილებებს უკავშირდება.

საჯარო განხილვებისთვის გამოქვეყნებული კონსტიტუციური კანონის პროექტში⁶ კონტრასიგნაციის საჭიროებისგან გათავისუფლებული აქტების რაოდენობა, პარლამენტის მიერ მიღებული ცვლილებების საბოლოო რედაქციით განსაზღვრულ რაოდენობასთან შედარებით, მეტი იყო. საჯარო განხილვებისთვის წარდგენილი პროექტით კონტრასიგნაციისგან თავისუფლდებოდა საგანგებო მდგომარეობის გამოცხადება და მისი გაუქმებაც, საერთაშორისო ხელშეკრულებათა/შეთანხმებათა ხელმოწერა, ისევე როგორც, მათი პარლამენტში წარგენა, შეიარაღებული ძალების გენერალური შტაბის უფროსის, სხვა მხედართმთავრების დანიშვნა/გათავისუფლების შესახებ გამოცემული პრეზიდენტის სამართლებრივი აქტები. პრემიერ-მინისტრის კონტრასიგნაციის ვალდებულებისაგან თავისუფლდებოდა, ასევე,

⁵ როგორც აღვნიშნეთ, ჩვეულებრივი პროცედურისას ეს ვადა 10 დღეა.

⁶ პროექტი შეიგიძლიათ იხ.,

http://www.parliament.ge/publicdebates/konstitucia_proeqti.pdf [05.12.2014].

საკანონმდებლო ინიციატივის შესახებ მიღებული პრეზიდენტის სამართლებრივი აქტები.

კონსტიტუციის 73¹-ე მუხლის პირველი პუნქტის თანახმად, კონტრასიგნაცია არ ესაჭიროება საომარი მდგომარეობის დროს გამოცემულ პრეზიდენტის სამართლებრივ აქტებს. საომარი მდგომარეობის დროს, საქართველოს პრეზიდენტი უფლებამოსილია, გამოსცეს როგორც დეკრეტები, ასევე, სხვა ნებისმიერი სახის სამართლებრივი აქტი. ზემოაღნიშნული ნორმის კონსტრუქცია გვკარნახობს, რომ კონტრასიგნაციისგან თავისუფლდება როგორც პრეზიდენტის დეკრეტი, ასევე, სხვა სამართლებრივი აქტები, მიუხედავად იმისა, თუ რომელ საკითხთან დაკავშირებით არის ის გამოცემული. მოცემულ შემთხვევაში, მთავარი პირობაა, რომ მოცემული აქტები გამოცემული იყოს საომარი მდგომარეობის დროს. შესაძლოა კანონმდებლის სურვილს წარმოადგენდა, რომ მხოლოდ დეკრეტები გათავისუფლებულიყო კონტრასიგნაციის ვალდებულებისგან, თუმცა კონსტიტუციური ნორმის სამართლებრივი კონსტრუქცია სხვაგვარი დასკვნის შესაძლებლობას არ იძლევა.

საომარ მდგომარეობაზე საუბრისას, ასევე, საინტერესოა აღინიშნოს ზავის საკითხი. კონსტიტუციის 73-ე მუხლის პირველი პუნქტის თანახმად, საქართველოზე შეიარაღებული თავდასხმის შემთხვევაში საქართველოს პრეზიდენტი, ერთი მხრივ, აცხადებს საომარ მდგომარეობას და მეორე მხრივ, სათანადო პირობების შემთხვევაში დებს ზავს და ამ გადაწყვეტილებას არა უგვიანეს 48 საათისა წარუდგენს პარლამენტს. ზავთან დაკავშირებული საკითხები, დეტალურად არ არის გაწერილი ქართულ საკანონმდებლო აქტებში. გარკვეულწილად ზავის საკითხზე საუბრობს საქართველოს პარლამენტის რეგლამენტის მე-3 მუხლის „პ“ ქვეპუნქტი, რომლის თანახმადაც, საქართველოს პარლამენტის პრეროგატივას განეკუთვნება „საგანგებო ან საომარი მდგომარეობის, ომისა და ზავის თაობაზე საქართველოს პრეზიდენტის გადაწყვეტილების დამტკიცება. ასევე, აღსანიშნავია „საპარლამენტო მდივნის შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-3 მუხლის მე-3 პუნქტის „გ“ ქვეპუნქტი, რომლის თანახმადაც, საქართველოს პრეზიდენტის საპარლამენტო მდივანი საქართველოს პრეზიდენტის სახელით საქართველოს პარლამენტის კომიტეტებსა და პლენარულ სხდომაზე

განსახილველად წარადგენს⁷ საქართველოს პრეზიდენტის გადაწყვეტილებებს საგანგებო ან საომარი მდგომარეობის გამოცხადების, ზავის დადების, საქართველოს კონსტიტუციის 46-ე მუხლში მითითებულ ადამიანის უფლებათა და თავისუფლებათა შეზღუდვის შესახებ⁸.

როგორც მოგეხსენებათ, კონტრასიგნაციის საჭიროებისგან თავისუფლება საომარი მდგომარეობის გამოცხადება და გაუქმება, ისევე, როგორც ამ მდგომარეობის დროს გამოცემული პრეზიდენტის სამართლებრივი აქტები. ისმის კითხვა: თავისუფლება თუ არა ზავის საკითხი კონტრასიგნაციისგან? რა თქმა უნდა, თუ მოცემულ საკითხთან დაკავშირებით პრეზიდენტის სამართლებრივი აქტი საომარი მდგომარეობის დროს გამოიცა, ასეთი აქტი თავისუფლება კონტრასიგნაციის საჭიროებისგან. თუმცა, თეორიულად შესაძლებელია საომარი მდგომარეობა დასრულებული იყოს და მხოლოდ ამის შემდეგ დადგეს ზავის საკითხი. შედეგად, დღის წესრიგში დადგება პრეზიდენტის მიერ შესაბამისი სამართლებრივი აქტის გამოცემისა და შედეგად მისი კონტრასიგნაციის საჭიროების საკითხი.

საქართველოს კონსტიტუციის 73¹-ე მუხლის მე-3 პუნქტის აცხადებს, რომ „კონტრასიგნაციას არ საჭიროებს საქართველოს პრეზიდენტის ის სამართლებრივი აქტები, რომლებიც, კონსტიტუციის შესაბამისად, გამოცემულია მთავრობის წარდგინებით ან რომლებზედაც მთავრობას მიცემული აქვს წინასწარი თანხმობა“. რაც შეეხება მთავრობის წარდგინების საჭიროებას, მას საქართველოს კონსტიტუციის 73-ე მუხლში ვხვდებით, რომლის პირველი პუნქტის თანახმადაც, საქართველოს პრეზიდენტი მთავრობის წარდგინებით ნიშნავს და ათავისუფლებს საქართველოს ელჩებს და სხვა დიპლომატიურ წარმომადგენლებს. წარდგინებას ვხვდებით, აგრეთვე, კონსტიტუციის იმავე, 73-ე მუხლის პირველი პუნქტის „კ“ ქვეპუნქტში, რომლის თანახმადაც, პრეზიდენტი უფლებამოსილია მთავრობის წარდგინებით, პარლამენტის თანხმობით შეაჩეროს თვითმმართველობის ან ტერიტორიული ერთეულების სხვა წარმომადგენლობითი ორგანოების საქმიანობა, ან დაითხოვოს ისინი, თუ მათი მოქმედებით საფრთხე შეექმნა ქვეყნის სუვერენიტეტს, ტერიტორიულ მთლიანობას, სახელმწიფო ხელი-

⁷ იხ., „საპარლამენტო მდივნის შესახებ“ საქართველოს 2004 წლის 25 ივნისის კანონის მე-3 მუხლის მე-3 პუნქტი.

⁸ იხ., იქვე, მე-3 პუნქტის „გ“ ქვეპუნქტი.

სუფლების ორგანოთა კონსტიტუციური უფლებამოსილებების განხორციელებას.

კონსტიტუციის 73¹-ე მუხლის მე-3 პუნქტით გათვალისწინებული მეორე პირობა – წინასწარი თანხმობა – გათვალისწინებულია საქართველოს კონსტიტუციის 73-ე მუხლის პირველი პუნქტის „ვ“ ქვეპუნქტში, რომლის თანახმად, საქართველოს პრეზიდენტი აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის ახალარჩეული უმაღლესი საბჭოს უფლებამოსილების ცნობიდან 10 დღის ვადაში, უმაღლეს საბჭოში წარმოდგენილ პოლიტიკურ სუბიექტებთან კონსულტაციის შემდეგ, საქართველოს მთავრობის წინასწარი თანხმობით, უმაღლეს საბჭოს დასამტკიცებლად წარუდგენს აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობის თავმჯდომარის კანდიდატურას.

საქართველოს კონსტიტუციაში, გარდა ზემოაღნიშნული შემთხვევებისა, მთავრობის წარდგინებისა და წინასწარი თანხმობის შემთხვევები პირდაპირ გათვალისწინებული არსად არ გვხვდება. კონსტიტუციის 73¹-ე მუხლის მე-3 პუნქტის ჩანაწერი საინტერესოა ასევე იმ თვალსაზრისით, რომ მთავრობის წარდგინებისა და წინასწარ თანხმობის გაცემის საფუძველი და შემთხვევები პირდაპირ უნდა იყოს თუ არა გათვალისწინებული კონსტიტუციაში? და პირდაპირ გათვალისწინებულობის საკითხი მხოლოდ მთავრობის წარდგინებაზე ვრცელდება თუ ასევე წინასწარი თანხმობის პირობაზეც? არის თუ არა შესაძლებელი ასეთი პირობები არა მხოლოდ კონსტიტუციაში, არამედ სხვა საკანონმდებლო აქტებმაც გაითვალისწინონ?

გარკვეულწილად ზემოაღნიშნულ კითხვებზე პასუხი თავად კანონმდებელმა გასცა, როდესაც შესაბამისი ცვლილებები შეიტანა „ნორმატიული აქტების შესახებ“ საქართველოს კანონში, რომლის მე-10 მუხლის მე-3 პუნქტის თანახმადაც, საქართველოს პარლამენტი ამტკიცებს საქართველოს კონსტიტუციური შეთანხმებას, რომელსაც საქართველოს სამოციქულო ავტოკეფალურ მართლმადიდებელ ეკლესიასთან საქართველოს სახელით დებს საქართველოს პრეზიდენტი საქართველოს მთავრობის წინასწარი თანხმობით. როგორც მოგეხსენებათ, საქართველოს კონსტიტუცია არ ითვალისწინებს საქართველოს სამოციქულო ავტოკეფალურ მართლმადიდებელ ეკლესიასთან კონსტიტუციური შეთანხმების დადებამდე საქართველოს პრეზიდენტისთვის მთავრობის მხრიდან წინასწარი თანხმობის საჭიროების საკითხს. როგორც აღინიშნა, ამგვარ წინასწარ თანხმობას ითვალისწინებს საქართველოს კანონი „ნორმატიული აქტების

შესახებ”. შესაბამისად, უნდა ვთქვათ, რომ კანონმდებლის მიერ იმგვარი ინტერპრეტაცია გაკეთდა, რომლის საფუძველზეც, წინასწარი თანხმობის შემთხვევები შესაძლებელია კონსტიტუციის გარდა სხვა საკანონმდებლო აქტებმაც გაითვალისწინოს.

აქვე შეიძლება აღინიშნოს, რომ კონსტიტუციის 73¹-ე მუხლი კონტრასიგნაციის საჭიროებისგან ათავისუფლებს წარდგინებისა და წინასწარი თანხმობის შედეგად გამოცემულ პრეზიდენტის სამართლებრივ აქტებს, თუმცა არაფერს ამბობს მთავრობასთან შეთანხმებით გამოცემულ სამართლებრივ აქტებზე. მოცემულ საკითხთან დაკავშირებით უნდა ითქვას, რომ, მართალია, ქართული ენის განმარტებით ლექსიკონში შეთანხმება განმარტებულია, როგორც თანხმობის მიღწევა, თანხმობის დამყარება⁹, თუმცა, უნდა ითქვას, რომ როგორც კონსტიტუციამ, ისე საკანონმდებლო აქტებმა, შეთანხმებასა და წინასწარ თანხმობას განსხვავებული შინაარსი მიანიჭეს, რის შედეგადაც, განსხვავებით წინასწარი თანხმობის შედეგად გამოცემული სამართლებრივი აქტებისგან, შეთანხმების შედეგად გამოცემული სამართლებრივი აქტები კონტრასიგნაციას საჭიროებენ.

ასევე უნდა აღინიშნოს კიდევ ერთი საკითხი. საქართველოს კონსტიტუციის 73¹-ე მუხლის მე-4 პუნქტში ჩამოთვლილია ის საკითხები, რომლებთან დაკავშირებითაც გამოცემულ პრეზიდენტის სამართლებრივ აქტებს არ ესაჭიროებათ კონტრასიგნაცია. თუმცა, უნდა ითქვას, რომ ყველა მათგანთან დაკავშირებით პრეზიდენტი სამართლებრივ აქტს არ გამოსცემს. ასე მაგალითად, პრეზიდენტის სამართლებრივი აქტი არ გამოიცემა იმ შემთხვევაში, როდესაც პრეზიდენტი ხელს აწერს და აქვეყნებს კანონს, ასევე, როდესაც მოტივირებული შენიშვნებით კანონპროექტს პარლამენტში აგზავნის.

კიდევ ერთი საკითხი, რომელიც შეიძლება გამოიყოს, უკავშირდება საქართველოს კონსტიტუციის 73¹-ე მუხლის მე-4 პუნქტის „ა“ ქვეპუნქტს, რომლის თანახმადაც, კონტრასიგნაცია არ ესაჭიროება საქართველოს პრეზიდენტის იმ სამართლებრივ აქტს, რომელიც უკავშირდება პარლამენტის არჩევნების დანიშვნას და მის დათხოვნას კონსტიტუციის მე-80 მუხლის საფუძველზე, ახლადარჩეული პარლამენტის პირველი სხდომის

⁹ ქართული ენის განმარტებითი ლექსიკონი, პროფ. არნ. ჩიქობავას საერთო რედაქციით, ტომი მე-7, თბილისი, 1962.

მოწვევას, აგრეთვე, პარლამენტის რიგგარეშე სხდომის ან სესიის მოწვევას.

როგორც მოცემული ნორმის დეფინიციიდან იკვეთება, კონტრასიგნაციას არ საჭიროებს მხოლოდ და მხოლოდ პარლამენტის არჩენების დანიშვნა და მისი დათხოვნა, კონსტიტუციის მე-80 მუხლით გათვალისწინებულ შემთხვევაში. თუმცა, საქართველოს პარლამენტის დათხოვნის შესაძლებლობას იცნობს, ასევე, საქართველოს კონსტიტუციის 81-ე მუხლის მე-6 პუნქტი. ამ შემთხვევაშიც შესაძლებელია საკითხი ორმაგი ინტერპრეტაციის საგანი გახდეს. ავტორთა ნაწილმა შესაძლოა მიიჩნიოს, რომ მე-80 და 81-ე მუხლებით გათვალისწინებული პარლამენტის დათხოვნა სხვადასხვა სამართლებრივი საფუძვლებია, ხოლო მეორე ნაწილი შესაძლებელია გამოვიდეს იმავე 81-ე მუხლიდან, რომელიც პროცედურის გარკვეულ ეტაპზე, გვებრუნებს კონსტიტუციის მე-80 მუხლზე.

არაკონტრასიგნირებად აქტებს შორის უნდა აღინიშნოს, მოქალაქეობის საკითხებთან დაკავშირებული თემა. „საქართველოს მოქალაქეობის შესახებ“ 1993 წლის 25 მარტის საქართველოს ორგანული კანონი (2013 წლის 6 სექტემბრის ცვლილებებით¹⁰) იცნობდა კონტრასიგნაციის მექანიზმს. თუმცა საქართველოს პარლამენტის მიერ 2014 წლის 30 აპრილს მიღებულ იქნა ახალი ორგანული კანონი „საქართველოს მოქალაქეობის შესახებ“¹¹, რომლითაც, ახლებურად მოწესრიგდა კომპეტენციები, პროცედურები, გაფართოვდა მოქალაქეობის „მინიჭების“ ცნება. ახალი ორგანული კანონის თანახმად, მოქალაქეობასთან დაკავშირებული საკითხების გადაწყვეტა მთლიანად პრეზიდენტის უფლებამოსილებების სფეროში ექცევა და შესაბამისად, პრეზიდენტის მიერ მოქალაქეობის საკითხებთან დაკავშირებით გამოცემული სამართლებრივი აქტები აღარ საჭიროებენ კონტრასიგნაციას.

¹⁰ იხ., 06.09.2013 წლის „საქართველოს მოქალაქეობის შესახებ“ საქართველოს 2013 წლის 6 სექტემბრის ორგანული კანონი.

¹¹ იხ., იქვე, კანონის განმარტებითი ბარათი.